

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput VIII. Summi momenti summum momentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

fanus peragas : tunc singulari pietate
 Christum, ritu viatici suscipies ; jam
 nunc dum accumbes sacrae mensae,
 semper eodem virtutum apparatu il-
 luc accede, eoque desiderio, ac si sta-
 tim à sacro illo epulo esses mortem
 appetiturus. Hæc omnia si modò
 exequeris, dum es incolumis sine æ-
 gritudine ; mors tibi nunquam obve-
 niet improvifa : illam enim expectas,
 dum ad illam ita te præparas ; si ex-
 pectas, nunquam tibi erit inexpectata,
 sed potiùs veniet à te expetita. Ut sis
 igitur in morte securus ; sepone priùs
 omnes, quæ cuivis in morte familia-
 res sunt curas : (a) *Nam serò parantur
 remedia ; cum mortis imminent peri-
 cula.*

 C A P U T VIII

Summi momenti summum momentum.

QUando venit summa dies, & illius
 diei summum momentum ; tunc
 quæ ab eo sequuntur, summa sunt o-
 mnia. Quia post illud temporis pun-
 ctum,

a Gregor. supra.

ctum, sequitur infinitæ Aeternitatis
linea. Itaque ut intellectus summum
illud momentum, suis momentis tru-
tinet; illius momentum fufiis expla-
nabo. Propter hominis, quo vivet,
ultimum momentum, nihil non egit
æternus Pater: nihil non protulit æ-
ternus Filius; nihil non contulit Spi-
ritus sanctus. Propter illud momen-
tum; Pater è cælo misit Filium in ter-
ras, propter illud, Filius Dei, infans
natus est in stabulo, jacuit in præse-
pio, vagiit in fæno. Quidquid de-
inde per triginta tres annos à primo
momento quo cæpit spirare in Matris
utero, usque ad ultimū, quo expiravit
in Crucis patibulo, vel egit, vel dixit,
vel pertulit, vel cogitavit; fuit pro-
pter ultimum hominis momentum.
Ideò sunt quatuor Evangelia, ut inde
hauriremus documentum, feliciter
terminandi ultimum momentum.
Ideò sunt septem Sacramenta; toti-
dem Spiritus sancti Charismata: ideò
decem Dei, quinque Ecclesiæ præ-
cepta,

cepta, tria Religionis vota, ideo tot
 ubique terrarum habitæ Conciones,
 tot conscripta librorum volumina,
 tot excogitata salutis præsidia. Cur
 tot Anachoretæ in solitudine, in ca-
 vernis terræ, in ferarum spelæis, in
 summâ vitæ asperitate, ætatem om-
 nem exegerunt? Cur Laurentius in
 candenti torretur craticulâ? Cur Se-
 bastianus toto corpore excipit telo-
 rum silvam? Cur tot alii invicti Chri-
 sti pugiles in equuleo, *distenti sunt?* a-
 lii verò *ludibria, & verbera experti,*
insuper & vincula, & carceres? lapi-
dati sunt, secti sunt, tentati sunt, in oc-
cisione gladii mortui sunt? cur alii *cir-*
cuiuerunt in melotis, in pellibus caprinis
egentes, angustiati, afflicti? propter
 ultimum vitæ suæ momentum. Ideo
 sunt tot Religiosorum virorum Asce-
 teria, tot Monachorum cœnobîa, tot
 Virginum claustra, tot Sacerdotum
 Tempa. Cur tot juvenes, & puellæ
 in flore ætatis spreto mundo, & om-
 nibus mundi deliciis, reliquerunt do-

D

mum

Hebr. 11. 53. Matth. 19. 29.

num & fratres, & sorores, & Patrem
& Matrem? nonne fuit, ut vitam æ-
ternam possiderent? Ergò propter ul-
timum momentum: quia æternæ vi-
tæ possessio, non dependet à solâ vitâ,
sed à vitæ momento ultimo. Hinc
jam in confesso est, quanti sit momen-
ti, ultimum vitæ momentum: quan-
doquidem omnia, quæ prohibentur
mala, quæ jubentur bona; quæ ve-
tantur vitia, quæ imperantur virtu-
tes; quæ declinantur pericula, quæ
audiuntur pia consilia; quæcunque ab
Apostolis, ac deinde viris Apostolicis
sunt acta, dicta, scripta, cogitata, to-
lerata; quæcunque à Deo in cælo, vel
in terrâ sunt condita; omnia, singu-
la, universa, sunt propter ultimum
hominis momentum. Hujus rei ve-
ritas est testatissima, ideoque nec in-
diget testimoniis. Nunquid omnia
sunt propter nos homines, & propter
nostram salutem? hoc est, ut homo e-
vadat æternam mortem, acquirat æ-
ternam vitam? vita hæc, & mors, adeo-
que salus hominis dependent ab ulti-
mo

DE MORTE. 63

mo momento ; si enim ultimo illo momento fueris particeps Divinæ Gratia, es hæres æternæ Gloria; si reus letalis culpæ, es hæres perennis pœnæ. Hinc jam consequitur, non posse, nec novem Angelorum Choros, nec omnes Cælites, nedum homines, licet forent singuli sapientia Salomones, exertis omnibus ingenii, industriæ, & intellectus viribus, vel secum concipere, vel nobis exprimere, quanti sit momenti, bonum vel malum esse hominis ultimum momentum; sive quanti sit ponderis, benè vel malè mori. Res hæc est exploratissima: quia cum intellectus etiam Angelicus, certis sic circumscriptus limitibus, fieri nequit, ut concipiat infinita bona, & mala, quæ ex bona, vel mala morte consequuntur. Quæ cum ita sint, deberetne per omne totius vitæ nostræ curriculū fluere ullum momentū, quo non simus cum cura anxii, & cum timore pavidii, & cum circumspeditione solliciti pro ultimo vitæ momento;

ut illud nobis sit finis omnis mali,
principium omnis boni; Sæpè, sed &
maturè tecum animo volve; qualia
videbis, audies, intelliges, optabis
soluto jam vinculo arētissimo corpus
inter & animam, post novissimum
momentum, post ultimum halitum,
post extremum emissum spiritum; om-
nia, quæ tunc occurrent in altero
illo mundo, erunt tibi nova, pere-
grina, inaudita; supra omnem fidem
incredibilia, supra omnem eloquen-
tiam inexplicabilia, suprâ omnem in-
telligentiâ incomprehensibilia. Nunc
igitur seridò, ne fors postea nimis serò,
cave, ne horæ novissimæ momento
novissimo, occupet te mors peccato
letifero obnoxium. Ne tibi contin-
gat, quod impio illi Dynastæ Bal-
thazari? Quantus subitò invasit stu-
por, pavor, horror Balthazarem; cum
in illo sumptuosissimo convivio lege-
ret sibi imminere fatalem horam! ubi
minus expectandum est letum; quàm
in convivio, ubi omnia læta? Et sci-
tis, quale fuerit convivium? Audite
ejus

ejus apparatus ex Danielis historiâ,
 Balthazar Rex fecit grande convivium
 Optimatibus suis mille; & unusquisque
 secundum suam bibebat etatem. Pra-
 cepit ergo jam temulentus, ut afferen-
 tur vasa aurea, & argentea, quæ aspor-
 taverat Nabuchodonosor pater ejus de
 Templo, quod fuit in Jerusalem, ut bi-
 beret ex eis Rex, & Optimates ejus,
 uxoresque ejus, & concubina. Itaque
 jam omnes in omne genus hilaritatis
 sese effundebant: edebant dapiliter,
 bibebant liberaliter, gestiebant hila-
 riter; sonabant cytharæ, & tibiæ, &
 buccinæ; circumstrepebant; omnia
 joci, risibus, cachinnis, tripudiis.
 O inexpectata rerum omnium con-
 versio! sequitur in eadem historia
 Danielis. In eadem horâ apparuerunt
 digiti, quasi manus hominis scribentis
 contra candelabrum in superficie parie-
 tis aula Regia: & Rex aspiciebat arti-
 culos manus scribentis. Tunc facies
 Regis commutata est; & cogitationes e-
 jus conturbabant eum, & compages re-

num ejus solvebantur, & genua ejus ad invicem collidebantur. Expende illas voculas: In eâdem horâ, quâ nunquam inter omnes vitæ horas fuerat lætior, jucundior, securior; & ut sibi videbatur, felicior. In eâdem horâ quâ inter uxores, & concubinas, & optimates, omnibus, quas optare poterat, circumfluebat delitiis. In eâdem horâ, quâ fors Imperii sui fines propagare, victorias & manubias & trophæa, & triumphos meditabatur. In eâdem horâ, intelligit sibi migrandum ex hâc vita. Cave ne in eâdem horâ, quâ indulges genio, & studes crapulæ, quâ vivis Bacchanalia, quâ agis Saturnalia; ne in eâdem horâ, quâ vertes in orbem pedes tripudiando; quâ tenebis cytharam, & tympanum; ne in eâdem horâ, quâ contaminatus fueris noxâ letali, invadat te letum: ne eâdem horâ moriatur corpus, quâ mortua est anima. Hoc si contingat, eâdem horâ in puncto ad inferna descendes.

P R A X I S.

Hæc pauca quotidie, vel manè dum

DE MORTE.

67

Strato confurgis, vel vesperi cum decumbis tecum considera. Tot ab Adamo, hucusque fuere olim funera; totidem brevi erunt, quot jam in vivis censentur capita: tu inter omnes, unus ex omnibus? de quolibet jam defuncto, unum hoc dici potest. Fuit; de nobis, Sumus, de singulis, Erimus: Fuisse, nihil est; Esse, momentum est; Fore, æternum est. Semper enim, vel in pœna inter dæmones, vel in gloria inter Angelos, immortales erimus, ubi mortales semel esse desierimus? Unde inter futurum esse, & fuisse, mediū est punctum, & momentum: punctum loci; momentum temporis: nihil minus est in loco, quàm punctum; nihil minus in tempore, quàm momentum. Sic ergo vive in puncto loci, ut aliquando poriaris Regno cœli: sic impende momentum temporis; ut evadas æternitatem supplicii, acquiras æternitatem gaudii.

FINIS
DE MORTE.

D 4

PRO-